

„Hvað er góður undirbúningur fyrir
aðferðafræðinám í Félags- og
mannvísindadeild“

Áhersla á eigindlegar rannsóknaraðferðir.

Margrét Lilja Guðmundsdóttir
mlg9@hi.is

Hvernig á ég að geta sagt ykkur til...

Byggi þetta spjall á...

- Kennslureynslu í eigindlegum og meginndlegum rannsóknaraðferðum – sem og vinnulagi í háskólanámi
 - Hvað hef ég verið að rekast á þar
 - Hvar hafa nemendur verið að rekast á
- Hvernig er eigindlegri kennslu háttað á háskólastigi

Umkvörtunarefni nemenda...

- „Ég er svakalega léleg/ur í að lesa á ensku“
- „Ég skrifa bara ekki góðar ritgerðir“
- Misskilningur að stærðfræðikunnátta sé ekki nauðsynleg í félagsfræði
- Tölvukunnátta...

Hvað er góður undirbúningur fyrir háskólanám?

„Hin heilaga þrenning“

Íslenska

Enska

Stærðfræði

Hvað með önnur fög

hvernig tvinnum við þetta saman

- Er nemendum í framhaldsskólum kennt of mikið...
eða of lítið?
- Er of mikið „sjokk“ að byrja í háskóla?
 - Fjölmennir fyrirlestrar
 - Lítið um „hands on“ verkefni fyrsta árið
- Með tilkomu meistaranáms –rannsóknarvinnan
meira færð yfir á framhaldsstig

Uppbygging eigindlegra rannsókna innan Félags- og mannvísindadeildar HÍ

- Stórt námskeið með nemendum úr fjölmörgum greinum (félagsfræði, bókasafns- og upplýsingafræði, uppeldis- og menntunarfræði, ferðamálafræði)
- Dregið úr sjálfstæðri rannsóknarvinnu
 - Í sumum greinum hreinlega bannað að vinna rannsóknarverkefni í lokaritgerð
- Meira um hópverkefni og próf
- Áhersla lögð á að leita eingöngu að viðmælendum innan HÍ (undantekning ef um lokaverkefni er að ræða)
 - Passa þýðið!

Eigindlegar í grunnnámi

- Saga og þróun eigindlegrar rannsóknahefðar
- Helstu einkenni
- Við hvaða aðstæður henta eigindlegar rannsóknaraðferðir best
- fjallað um helstu rannsóknaraðferðir
 - Þátttökuathuganir og opin viðtöl
- Greining rannsóknargagna
- Skrif rannsóknarskýrslna

Í allri aðferðafræðikennslu – leggja áherslu á...

- Rannsókn
 - Aðferðafræði
 - Aðferð
-
- Við látum viðfangsefnið ráða för...
 - Hvaða aðferðir henta best

Skilin milli eigindlegra og megindlegra ýkt

Meira og meira í dag um samþættar aðferðir – „mixed methods“

Félagsvísindi

Rannsaka og upplýsa hvernig mannfólkið skapar félagslegan veruleika...

Margvíslegar aðferðir en sameiginlegur útgangspunktur

„Forvitni“ um félagslegan veruleika

Áður en hafist er handa

- Hverjum rannsakanda er hollt að staldra við í upphafi rannsóknar og velta fyrir sér

„Hver er ég...hvar stend ég...” . . .

- Hverjar eru fyrirframhugmyndir mínar?
- Hvaða hagsmuni hef ég í þessum efnum og hvernig sé ég heiminn?
- Hvað tel ég mig vita nú þegar um þetta efni og hvernig veit ég það?

Það er flókið að vinna rannsókn

- Pressa á að allir geti framkvæmt rannsókn
 - óháð aðferðafræðipekkingu
- „árátta“ okkar að vilja alltaf vinna sjálf frá grunni.
 - Nýjustu tölurnar
 - Nýjustu viðtölin
- Það sem er „gamalt“ er ekki nógu gott
- Gífurlegt magn af upplýsingum sem nú þegar hefur verið safnað – vantar að nýta betur
- Fókusinn á að læra ákveðna tækni – aðferðafræði

Undirbúningur fyrir eigindlega rannsóknarvinnu í háskóla

- Rannsóknarlæsi
 - Hvað gerir rannsókn góða
 - Hvernig metum við gæði (jafningjamat/ritrýning)
- Læsi á fyrirliggjandi gögn
- Vinna með þær rannsóknir sem nú þegar hafa verið unnar.

Undirbúningur fyrir eigindlega rannsóknarvinnu í háskóla

- Rannsakandinn er aðal rannsóknartækið
 - Mikilvægt að nemendur nái að vinna með/í sjálfum sér
 - Mæta og vinna með fordóma og fyrirframgefna hugmyndir
 - Vinna í sinni spurningatækni
 - Frekar en greiningu á viðtölum
 - Læsi á umhverfi
 - Aðgerðabinding hugtaka – koma hugmyndum í spurningar

Takk fyrir